

FOR TROEN

Lev her og nu – på vej mod det evige

TANKER OM JEREMIAS' BREV TIL DE LANDFLYGTIGE

AF JENS OLE CHRISTENSEN

Netop i vores sekulariserede tid må vi være til gavn for mennesker omkring os og samtidig lytte mere til Guds evige ord end til andres, mens vi lever det helt almindelige liv i familie, nabolag og sportsklubber.

Jens Ole Christensen,
f. 1956
Sognepræst
joc@km.dk

Under et bibelstudie for et par år siden blev jeg optaget af det brev, profeten Jeremias skrev til de landflygtige i Babylon i året 595 f.Kr.

Dette er det brev, profeten Jeremias sendte fra Jerusalem til de overlevende ældste blandt de landflygtige og til præsterne, profeterne og alle dem, som Nebukadnesar havde ført bort fra Jerusalem til Babylon. Det skrev han, efter at kong Jekonja og kongemoderen havde forladt Jerusalem tillige med hoffmændene, Judas og Jerusalems stormænd, håndværkerne og finsmedene. Han sendte brevet med Shafans søn El'asa og Hilkiyas søn Gemarja, som blev sendt til babylonerkongen Nebukadnesar i Babylon af Judas konge Sidkija. Det lød:

Dette siger Hærskarers Herre, Israels Gud, til alle de landflygtige, som jeg har ført bort fra Jerusalem til Babylon: Byg huse og bo i dem, plant

haver og spis frugten fra dem; gift jer og få sønner og døtre, find koner til jeres sønner og gift jeres døtre bort, så de kan få sønner og døtre! Bliv flere derovre, ikke færre! Stræb efter lykke og fremgang for den by, jeg førte jer bort til, og bed til Herren for den; går det den godt, går det også jer godt.

For dette siger Hærskarers Herre, Israels Gud: Lad jer ikke forføre af profeterne blandt jer og af jeres spåmænd; og hør ikke efter de drømme, de har; for de profeterer løgn for jer i mit navn; jeg har ikke sendt dem, siger Herren.

Dette siger Herren: Først når der er gået halvfjerds år i Babylon, vil jeg drage omsorg for jer, og jeg vil opfylde det gode løfte, jeg gav jer, og bringe jer tilbage til dette sted. Jeg ved, hvilke planer jeg har lagt for jer, siger Herren, planer om lykke, ikke om ulykke, om at give jer en fremtid og et håb. Råber I til mig, og går I hen og beder til mig, vil jeg høre jer. (Jer 29,1-12)

De falske profeter ønsker at få dem til at flygte fra det aktuelle, til en bedre tid og et bedre sted

Og det gik op for mig, at profetens 2600 år gamle ord har et vigtigt budskab til os. Nemlig et budskab om at vedkende os vores tid og sted på jorden, og samtidig ikke blive tidens børn, men evighedens og Guds ords børn. Og det er temaet for disse linjer.

Tid og sted

Jeremias var profet i Israel – eller rettere i det meget lille Juda rige – i mere end 40 år. Og i den lange periode var han en temmelig ensom skikkelse. Han prædikede et budskab, de færreste ville høre på, og som de for øvrigt heller ikke troede ville blive virkelighed. Nemlig at folkets synd ville udløse rigets undergang og folkets landflygtighed i Babylon.

Det budskab kunne folk dels ikke få til at passe med, at Gud elsker det jødiske folk, og dels sagde deres politiske analyser og erfaringer dem, at Juda rige ville overleve i en alliance med Egypten. De ville hellere lytte til de falske profeter, der prædikede fred og ingen fare.

Men Jeremias prædikede ufortrødent sit domsbudskab: Folkets frafald fra Gud – primært i form af religionssammenblanding – havde udløst en accelererende seksual synd og social og politisk udbytning i samfundet. Relationen til Gud var gået i stykker, og relationerne til menneskers egen krop og til deres næste var i bedste fald dybt forstyrret.

Det budskab prædikede han ikke i en munter lyst til at provokere, men med tårer og anfægtelser. Faktisk giver han undervejs udtryk for, at han personligt kunne ønske sig, at det var de falske profeter, der havde ret.

I 595 – da brevet skrives – er Jeremias' profeti ved at gå i opfyldelse. I tre bølger

(608, 597 og 586 f.Kr.) deporteres store grupper jøder til Babylon. Brevet skrives altså efter anden bølge.

Igen er Jeremias oppe imod falske – og mere optimistiske – profeter. Denne gang siger de: "Den landflygtighed bliver en kort fornøjelse. Herren vil snart føre folket tilbage til det land, han har lovet dem."

Og her tvinges Jeremias til endnu en gang at være festdræberen. Ved første øjekast er det ikke et særlig positivt budskab, han bringer; men bare et lille spadestik dybere ligger der en stadig aktuell trøst.

Og det viser sig, at der er tre vigtige budskaber fra Jeremias til både dem og os.

Det kommer til at tage sin tid

Det første budskab siger Jeremias lige ud: Der går 70 år, inden folket skal vende tilbage. En åndelig udvikling og en åndelig fornyelse tager nemlig sin tid. Ingen i deres generation vil opleve det – og kun få af deres børn.

Derfor udfordres de til ikke at leve i en kuffert, men slå sig ned, leve et almindeligt menneskeliv med arbejde, familie, kærestes, ægteskab og børn. Og dermed vedkende sig deres tid og sted på jorden:

"Byg huse og bo i dem, plant haver og spis frugten fra dem; gift jer og få sønner og døtre, find koner til jeres sønner og gift jeres døtre bort, så de kan få sønner og døtre! Bliv flere derovre, ikke færre!" (v. 5-6)

De er blevet den landflygtige generation og det skal de ikke prøve at løbe fra. Dette situationsnære budskab kommer fra den

sande profet, mens de falske profeter ønsker at få dem til at flygte fra det aktuelle, til en bedre tid og et bedre sted.

Og hermed peger Jeremias på en form for falsk profeti, som ofte er overset mellem os. Den profeti, der får os til at ønske os bort til en anden tid i stedet for, som kong David, at tjene Guds frelsesplan i vores slægtled (Apg 13,36). Under de vilkår, der er blevet vores.

Denne falske profeti kan findes i *nostalg*, hvor kristne mennesker i større eller mindre grad længes tilbage til en – tænkt – gylden tid: Bare vi havde levet under de store vækkelser for 150 år siden, hvor mennesker i stort tal gik ind i Guds rige, og hvor bare en aften med Indre Missions leder Vilhelm Beck eller LM's stifter Chr. Møller kunne ændre et liv.

Eller man længes tilbage til 1970'ernes bibel- og missionsvækkelse og forestiller sig, at hvis vi bruger metoder, sprog og bøger fra den periode, så skal det liv, der var dengang, nok genoplives.

Man overser i øvrigt ofte, at den tid også havde sine svagheder og problemer! Der er meget i fortiden, vi kan lade os inspirere af; men hvis vi kopierer én til én, er vi ved at flygte fra vores egen tid og det liv, Gud har kaldet os til.

Eller man flygter via *fremtidsdrømme*, evt. i form af forelskelse i nye metoder og stærke personligheder:

Hvis man kender den evangelikale verden – inkl. Luthersk Mission – så ved man, at ca. hvert femte år dukker der en ny løftfyldt

FOTO: PEXELS

Vi opfordres til at vise godhed mod de mennesker, vi bor iblandt. Det handler ikke bare om organiseret diakoni, men om hverdagens små valg: Hvordan vi taler til hinanden og om hinanden.

metode op: En periode hed det Willow Creek, så missional kirke, så husmenigheder, så ...

Og igen: Der kan være en hel del at lade sig inspirere af. Men forventningen til dem er farlig. Hvis de bliver mirakelkure, bliver de også afguder.

Lad os i stedet vedkende os, at det er her og nu, Gud har sat os: I denne åndelige tussmørketid, hvor det hverken er total stilstand eller åndelig vækkelse. Her, hvor vi måske oplever flere frafald end omvendelser, hvor materialismen raser, hvor ægteskaber er under pres som næppe nogensinde før i menneskehedens historie, hvor kønsidentiteten er til forhandling, og hvor informationsekspllosionen betyder, at vi har fået endnu vanskeligere ved at skelne virkelighed fra fake news end nogen anden generation.

Det er i dette klima, vi er kaldet til at tjene Herren, glæde os over hans evangelium og lytte mere til ham end til nogen af de mange andre stemmer. Mens vi lever et helt almindeligt menneskeliv i familier, nabolag, sportsklubber,

politik og hvor Gud i øvrigt har sat os.

Og der findes ikke et quickfix til at forandre situationen. Det kommer til at tage sin tid ...

Tjen denne tids mennesker

Vi overser let, hvor dramatisk Jeremias' anden melding er: "Stræb efter lykke og fremgang for den by, jeg førte jer bort til, og bed til Herren for den; går det den godt, går det også jer godt" (v. 6). Med andre ord: Tjen denne tids mennesker!

Den by, de var kommet til, var centrum for en politisk magt, der var i færd med at ødelægge deres elskede Jerusalem og stjæle guld og sølv fra deres smukke tempel. Det var det folk, der havde splittet familier og bortført folkets elite. Det var hedninger med afgudsdyrkelse, vold og vildt sexliv. En masse ting, der må give et gudfrygtigt menneske kvalme.

Og nu siger Jeremias ganske enkelt: Vær gode ved dem! Som enkeltpersoner og som folk: Vær gode naboer, kolleger, slægtninge, samfundsborgere. Vær gode mod dem med en helt anden

ideologi og etik, som nærmest har pint og plaget jeres folk og foragter jeres åndelige værdier.

Parallellen til vores situation er til at tage og føle på: Vi, som er kommet til at leve under en accelererende sekularisering, med Ateistisk Selskab i offensiven, med LGBT's (Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner) voldsomme dominans i det offentlige rum, mens kristne friskoler risikerer skærpet tilsyn, demokratiske missionsfolk sammenlignes med voldelige muslimer, og vi føler vores egen åndelige kraft svækket.

Jeremias' første formaning er ikke en formaning til at blive militante og skærpe kampen og polemikken. Men: Vær gode ved dem. Netop de sekulariserede, de transkønnede og dem, der vil sætte os under skærpet tilsyn og bruger ord som "parallelsamfund" og "social kontrol" om os. Mennesker, vi spontant opfatter som modstandere i den værdikamp, der foregår i vores samfund.

Omtrent samtidig med at jeg læste i Jeremias' bog, faldt jeg tilbage til en gammel kærlighed for kirkehistorie og læste en nyere lærebog: Under behandlingen af oldkirken førte forfatterne også en velkendt diskussion om, hvordan oldkirken kunne vokse med en sådan hast. Blandt mange faktorer, som fagfolk diskuterer, er de ofte enige om én ting: Det kom bag på det romerske voldssamfund at møde et folk, der – som den kristne menighed – gjorde godt i stort og småt. Individuelt og som fællesskab.

Det er holdningen fra Jeremias igen: Stræb efter lykke for dem. Især dem, som er mest fjendtlige over for jer.

Det handler ikke bare om organiseret diakoni, men om hverdagens små valg: Hvordan vi taler til hinanden og om hinanden. Om hjælp-somhed på villavejen og kontoret. Om at se det menneske, der overser mig ...

Disse to første budskaber er udfordrende. Det tredje er trøstende:

Vær løftets folk!

I en vis forstand er intet nemlig forandret: I må fortsat leve som løftets folk!

For hjælpen og kraften til at være til stede på denne måde findes ikke i situationen. Heller ikke i selv de bedste samtidsanalyser eller den hjælpsomme kristne adfærd. Og slet ikke i formaningen til at leve på den gode måde. Søg derimod kraften i Guds løfter: "Jeg ved, hvilke planer jeg har lagt for jer, siger Herren, planer om lykke, ikke om ulykke, om at give jer en fremtid og et håb" (v. 11).

Det kan godt være, at det kommer til at tage sin tid, og at det bliver barsk undervejs. Og løftet kan ikke ses. Det må høres. Alligevel er troens folk dem, der hører Guds usynlige løfte og deri "ser den usynlige" (Hebr 11,27).

Som løftets folk ligner vi hinanden – eller er kaldet til at ligne hinanden – på ét afgørende punkt og på tværs af århundreder og kulturelle, teknologiske, sundhedsmæssige og åndelige forandringer. Vi er kaldet til at stole mere på Guds løfter end på nogen andre faktorer i verdenshistorien.

Hvis vi møder kristne mennesker fra 300-tallet, 600-tallet, 1200-tallet eller for den slags skyld bare fra 1950, er det sandsynligt, at vi ville stå uforstående over for hinanden på mange punkter. For vi er alle børn af vores egen tid.

Men på nogle helt afgørende punkter ville vi opdage, at troens folk er løftets folk: Det er løftet om syndernes forladelse i Jesus Kristus. Det, der giver os evigt liv. Det er løftet om, at han er med os alle dage indtil verdens ende. Det løfte, der afgørende bryder vores ensomhed på denne jord. Og det er løftet om en ny himmel og en ny jord. Den fremtid og det håb, der venter os.

Det foranderlige og det uforanderlige

Søren Kierkegaard citeres undertiden for en bemærkning om, at "det handler om at stå midt i evigheden og dog høre stueuret slå."

I sin tids sprog sætter han ord på det, der var Jeremias' pointe: Lev i din tid og på dit sted på jorden. Mens du vedkender dig, hvor foranderligt livet og klimaet i denne verden er. I en vis forstand også hvor foranderlige, vi mennesker er.

Men søg din næring fra det uforanderlige: Guds løfter. ■

Vær gode mod dem med en helt anden ideologi og etik, som nærmest har pint og plaget jeres folk og foragter jeres åndelige værdier